

Yliopisto **paino** **Ööä**

Stu
vw
kn
ia
gh
ij
kl
mn
op
qr
st
uv
wx
yz

Yliopistopaino

PL 26 (Teollisuuskatu 23 B)

00014 Helsingin yliopisto

Puh. (09) 7010 230

Telefax (09) 7010 2370

info@yliopistopaino.fi

www.yliopistopaino.fi

Graafinen suunnittelu ja taitto: Tapio Kovero, Yliopistopaino

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallituksen toimintakertomus 2008	4
Tuloslaskelma	8
Tase	9
Asiakastytyväisyyttä parannetaan monilla keinoilla	10
Kirjapaino pääsi kasvuun	12
Digitaalisen painamisen kasvu jatkui	13
Kokonaispalvelua julkaisemiseen	14
Suuri tulostusuudistus yliopistolla	15
Kirjamyynti saavutti tavoitteensa	17

T oimitusjohtajan katsaus

Painoalan suhdannetilanne oli vielä alkuvuonna 2008 positiivinen, mutta myös tällä alalla tapahtui jyrkkä muutos loppuvuonna. Uusia tilauksia saatiin EK:n suhdannebarometrin (helmikuu 2009) mukaan loppuvuonna niukasti, tuotanto kääntyi laskuun ja henkilöstön määrä supistui. Näkymiä heikentää mainonnan jyrkkä supistuminen ja se tosiasia, että alalla on edelleen paljon ylikapasiteettia.

Myös toinen Yliopistopainon toimintaan vaikuttava markkina kääntyi laskuun vuonna 2008. Markkinointiviestinnän liiton barometrin mukaan alan toimijat odottavat laskun jatkuvan b-to-b viestinnässä 2009. Mainostoimistot supistavat voimakkaasti toimintaansa, mikä heijastuu graafisen suunnittelun markkinoihin.

Olosuhteisiin nähden Yliopistopainossa voidaan olla tyytyväisiä siitä, että painopalvelujemme myynti kasvoi selvästi ja hintataso parantui. Markkinatilanne on kuitenkin varsin haastava vuonna 2009, kun laskevilla markkinoilla kustannukset nousevat ja paperitehtaat ajavat paperin hintaa väkisin ylös.

Kasvuamme vaikutti myös se, että Helsingin yliopisto toteutti tulostusuu- distuksen ja verkkotulostus muuttui Yliopistopainon toimittamaksi palveluksi tulostimien hankinnan sijasta. Asiakirjapalvelun liikevaihto kasvoi tämän vuoksi voimakkaasti.

Julkaiseminen verkossa kasvaa nopeasti ja painotuotteita korvataan verkko- julkaisuilla. Toisaalta tehokkaassa viestinnässä tarvitaan edelleen painotuotteita ja niiden käyttö kohdistetussa suoramarkkinoinnissa lisääntyy. Julkinen hallinto ja tiedemaailma tuntuvat lisäävän viestintäpanostuksiaan.

Yliopistopaino onnistui hyvin vanhojen asiakkaiden pitämisessä ja uusien hankkimisessa erityisesti julkiselta sektorilta. Osallistuimme aktiivisesti julkisen hallinnon yhä vaativammaksi käyviin tarjouskilpailuihin. Julkiset hankinnat vaativat jatkossa yhä enemmän hankintaosaamista sekä tilaajalta että palvelujen tuottajalta.

Kehitimme monin tavoin toimintaamme laadun varmistamiseksi. Laatuun liittyy myös ympäristötietoisuus, ja neuvoimme asiakkaita ahkerasti Joutsenpai- notöiden tekemisessä. Niiden määrä onkin selvässä nousussa, ja Joutsenmerkin tunnettuus lisääntyy edelleen.

Reino Lantto

Hallituksen toimintakertomus 2008

Toiminta-ajatus

Yliopistopainon tavoitteena on monipuolisten ja laadukkaiden julkaisemisen sekä viestinnän palvelujen tuottaminen. Palveluja tuotetaan tehokkaasti tutkimuksen, opetuksen, hallinnon, yritysten ja yhteisöjen toiminnan tueksi.

Yliopistopainon erityistehtävänä on huolehtia Helsingin yliopiston tarvitsemien asiakirja-, julkaisu- ja painopalvelujen tuottamisesta sekä julkaisuprosessien kehittamisestä.

Tärkeimmät tapahtumat

Tärkeimmät hankkeet olivat Helsingin yliopiston kopiointi- ja tulostuspalvelujen uudistaminen sekä myyntitoiminnan uudelleenorganisointi.

Yliopisto hyväksyi keväällä 2007 uuden toimintamallin, jossa kaikki kopiointi ja uutena asiana myös verkkotulostaminen hankitaan keskitettynä palveluna Yliopistopainon kautta. Uuden palvelumallin mukaiset laiteympäristön kartoitukset sekä laitoskohtainen asennusprosessi käynnistyivät syksyllä 2007 ja jatkuivat koko vuoden 2008. Vuoden lopussa lähes kaikki yksiköt olivat siirtyneet uudistettuun laiteympäristöön, jossa tulostus tapahtuu Yliopistopainon toimittamilla laitteilla ja siitä veloitetaan käytön mukaan.

Graafisten palvelujen myynnissä uudistettiin onnistuneesti työnjakoa siten, että osa myyjistä keskittyi yliopisto- ja korkeakouluasiakkaisiin. Julkisen hallinnon asiakkaisiin suunnattiin enemmän resursseja.

Taloudellinen asema ja tulos

Graafisen teollisuuden markkinatilanne parani hieman, mutta kustannuspaineet lisääntyivät mm. paperihintojen toistuvien korotusten takia. Painoalan keskittymiskehitys eteni ripeästi.

Yliopistopaino panosti julkisen hallinnon tarjouskilpailuihin ja menestyi niissä. Palvelusopimukset solmittiin Kansanterveyslaitoksen, Helsingin kaupungin sekä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa sovittiin sopimuksen jatkamisesta edelleen vuodella.

Liikevaihto nousi 11,8 prosenttia pääasiassa yliopiston tulostusuudistuksen vuoksi, mutta myös painopalvelujen kasvun kautta. Liikevaihtoa kertyi 7 964 796 euroa (7 122 054 vuonna 2007).

Yliopistopainon tulos parani huomattavasti ja tilikauden voitto oli 305 813 euroa (119 643 euroa). Tuloksen parantumiseen vaikutti asiakirjapalvelujen odo-

tettua suurempi kasvu yliopiston tulostusuudistuksen myötä. Myös kirjamyynnin tulos parani edelleen.

Graafisten palvelujen (paino- ja julkaisupalvelut) myynti kasvoi 6,5 prosenttia ja oli 5 654 000 euroa (5 310 044). Pikapainon ja offset-painon myynti kasvoi selvästi, mutta julkaisupalvelujen myynti väheni. Graafisten palvelujen tulos oli positiivinen.

Henkilöstö

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä 62 oli sama kuin edellisenä vuonna. Työsuhteista oli vuoden lopussa osapäiväisiä kaksi ja määräaikaaisia kaksi. Henkilöstökulut nousivat 2 745 954 euroon (2 648 247).

Henkilökunnan vaihtuvuus oli vähäistä, ja keskimääräinen talossa oloaika oli 12 vuotta. Uusia työntekijöitä palkattiin kuusi.

Koulutus keskittyi ammatillisten taitojen kehittämiseen uusien laitteiden ja ohjelmistojen käyttöönoton yhteydessä. Lisäksi oli tuotekoulutusta ja Joutsenmerkin käyttöönottoon liittyvää koulutusta. Julkaisupalvelut -yksikössä oli laaja ammatillinen koulutusprojekti yhteistyössä TAIK:n kanssa.

Työterveyshuollosta vastasi Mehiläinen-yhtymä. Terveysasemien palveluja täydentävänä jatkettiin työterveyslääkärin ja -hoitajan säännöllisiä työpaikkakäyntejä.

Henkilökunnan työhyvinvointia edistävä TYKY-ryhmä järjesti kolme koulutus- ja virkistystilaisuutta.

Rahoitus ja tase

Rahoitusasema vahvistui vuoden aikana. Rahoituskustannukset nousivat hieman korkotason nousun johdosta, vaikka korkotuotot kasvoivatkin. Pitkäaikaisten velkojen määrä laski vuoden aikana 100 000 eurolla, kun lainoja lyhennettiin suunnitellusti.

Rahoitustilanne säilyi hyvänä. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 1 289 933 euroa (838 804 euroa).

Lainat ja vastuut

Yliopistopaino kuuluu Helsingin yliopiston rahastot -konserniin ja pitkäaikaiset velat ovat velkaa rahastoille.

Investoinnit

Kertomusvuoden nettoinvestoinnit laskivat 278 416 euroon (286 990). Investoinnit olivat lähinnä pieneköjä laitteiden ja ohjelmistojen korvausinvestointeja. Suurin investointi oli jälkikäsitteilyyn hankittu taittokone, joka otettiin käyttöön elokuussa.

Hallinto

Hallituksen kolmivuotinen toimikausi päättyi vuoden 2008 lopussa. Hallituksen jäsenet olivat professori Markku Löytönen (puheenjohtaja 31.7.2009 saakka), erikoistutkija Allan Tiitta, julkaisupäällikkö Eeva-Liisa Aalto, professori Outi Suviranta, henkilöstön edustajana graafikko Tapio Kovero ja toimitusjohtaja Reino Lantto. Professori Juhani Lokki nimitettiin rehtorin päätöksellä puheenjohtajaksi 1.8. lähtien, kun Löytönen luopui hallitusjäsenyydestä tultuaan nimitettyä vara-rehtoriksi.

Hallituksen sihteerinä toimi kehitysjohtaja Hannele Kauranne. Kvestori Ilkka Hyvärinen osallistui hallituksen kokouksiin pysyvänä asiantuntijana. Hallitus koontui kertomusvuonna seitsemän kertaa, ja lisäksi järjestettiin kaksi hallituksen ja johtoryhmän yhteistä seminaaria.

Tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana Pekka Kaasalainen, KHT.

Yliopiston konsistori nimitti uuden hallituksen kolmivuotiskaudelle 2009-2011. Entiset jäsenet jatkavat lukuun ottamatta Tapio Koveroa, jonka tilalle tuli henkilöstön vaalissa valitsema myyntipäällikkö Jarmo Kokkonen. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Juhani Lokki.

Riskit

Yliopistopaino on vakuuttanut toiminnassa käytettävät koneet ja laitteet. Lisäksi on otettu toiminnan vastuuvakuutus sekä toimitusjohtajan ja hallituksen vastuuvakuutus.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut tapahtumia, jotka oleellisesti vaikuttaisivat kuluvan tilikauden kehitykseen.

YLIOPISTOPAINON JOHTORYHMÄ

Reino Lantto, toimitusjohtaja

Sirkku Grönholm, markkinointipäällikkö

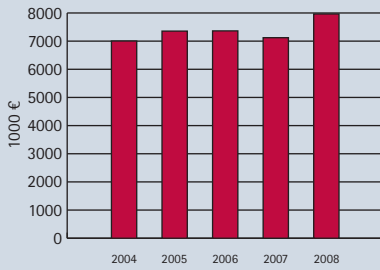
Seppo Honkonen, tuotantojohtaja, Kirjapaino, laatu

Hannele Kauranne, kehitysjohtaja, Julkaisupalvelut, tuotekehitys, kirjamyynni

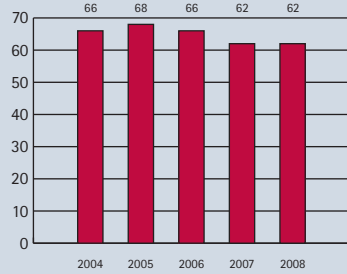
Jouni Komulainen, toimialajohtaja, Asiakirjapalvelut, pikapaino, tietohallinto

Irma Sihvonen, taluspäällikkö, Talous- ja henkilöstöhallinto

Liikevaihto

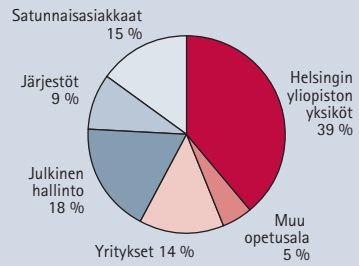
Henkilömäärä

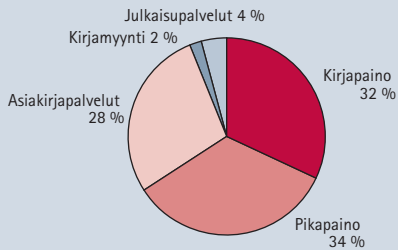
Tulos

Liikevaihto asiakasryhmittäin 2008

Liikevaihto tulosityksiköittäin 2008

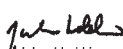

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2008	1.1. - 31.12.2007
LIKEVAIHTO	7 964 796,02	7 122 053,81
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	1 367,42	-250 366,86
Valmistus omaan käyttöön	24 741,73	25 874,46
Liiketoiminnan muut tuotot	31 000,49	298 375,68
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 298 420,52	-1 114 740,39
Varastojen muutos	-2 609,68	12 832,24
Ulko- puoliset palve- lut	-2 443 838,75	-2 157 129,42
	<hr/>	<hr/>
	-3 744 868,95	-3 259 037,57
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 230 354,25	-2 160 796,97
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-416 758,36	-391 124,13
Muut henkilösivukulut	-98 811,58	-96 326,10
	<hr/>	<hr/>
	-2 745 924,19	-2 648 247,20
Poistot ja arvonalentumiset	-290 890,50	-315 679,65
Liiketoiminnan muut kulut	<hr/>	<hr/>
	-894 943,46	-818 704,46
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	345 278,56	154 268,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot	17 045,11	16 756,95
Korkokulut ja muut rahoituskulut	<hr/>	<hr/>
	-56 510,35	-51 382,58
	-39 465,24	-34 625,63
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	305 813,32	119 642,58
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS-SIIRTOJA JA VEROJA	305 813,32	119 642,58
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	<hr/>	<hr/>
	305 813,32	119 642,58

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki *26* kuun *26* päivänä 2009

Juhani Lokki
hallituksen puheenjohtaja

Reino Lantto
toimitusjohtaja

Allan Tiitta
hallituksen jäsen

Outi Suviranta
hallituksen jäsen

Eeva-Liisa Aalto
hallituksen jäsen

Jarmo Kokkonen
hallituksen jäsen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki *26* kuun *26* päivänä 2009

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Tase

31.12.2008

31.12.2007

VASTAAVAA PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	30 920,37	39 677,08
Muut pitkävaikutteiset menot	844,42	1 142,38
	<u>31 764,79</u>	<u>40 819,46</u>

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto	1 193 476,98	1 196 896,30
-------------------	--------------	--------------

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

	<u>1 225 241,77</u>	<u>1 237 715,76</u>
--	---------------------	---------------------

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	122 419,83	125 029,51
Keskeneräiset tuotteet	41 110,88	39 743,46
	<u>163 530,71</u>	<u>164 772,97</u>

Saamiset

Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	522 644,31	599 778,85
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	8 260,40	15 976,63
Siirtosaamiset	593 654,90	170 640,06
	<u>1 124 559,61</u>	<u>786 395,54</u>

Rahat ja pankkisaamiset

	1 289 932,90	838 804,17
--	--------------	------------

VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ

	<u>2 578 023,22</u>	<u>1 789 972,68</u>
--	---------------------	---------------------

VASTAAVAA YHTEENSÄ

	<u>3 803 264,99</u>	<u>3 027 688,44</u>
--	---------------------	---------------------

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Sijoitettu pääoma	168 187,93	168 187,93
Muu sijoitettu pääoma	672 751,71	672 751,71
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-220 120,54	-339 763,12
Tilikauden voitto (tappio)	305 813,32	119 642,58
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>926 632,42</u>	<u>620 819,10</u>

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Velat saman konsernin yrityksille	916 606,20	1 016 606,20
	<u>916 606,20</u>	<u>1 016 606,20</u>
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	131 452,33	110 360,29
Ostovelat	211 223,03	224 816,46
Velat saman konsernin yrityksille	102 251,81	104 712,23
Muut velat	229 328,96	238 353,58
Siirtovelat	1 285 770,24	712 020,58
	<u>1 960 026,37</u>	<u>1 390 263,14</u>

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

	2 876 632,57	2 406 869,34
--	--------------	--------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	<u>3 803 264,99</u>	<u>3 027 688,44</u>
--	---------------------	---------------------

A siakastyytyväisyyttä parannetaan monilla keinoilla

Asiakastyytyväisyyden ylläpitäminen ja parantaminen on prosessi, jossa tarvitaan monia eri keinoja. Viime kädessä tuotteiden ja palvelujen laatu vaikuttaa ratkaisevasti tyytyväisyyteen. Kuitenkin myös viestinnällä ja markkinoinnilla on merkitystä asiakkaan kokemuksissa.

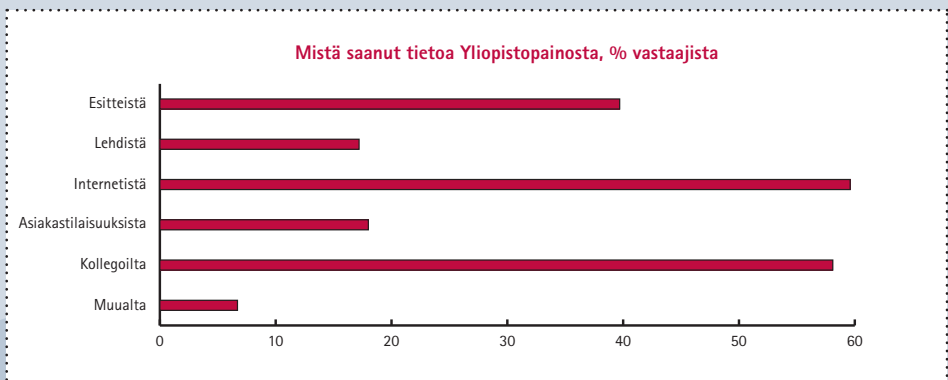
Yliopistopaino mittaa asiakkaidensa tyytyväisyyttä vuosittain asiakastyytyväisyystutkimuksella. Teimme syyskuussa 2008 tutkimuksen painoasiakkaille. Kohderyhmänä olivat viime vuosina painopalveluja ostaneeet asiakkaat. Mukana oli myös väitöskirjojen ostajia. Tutkimukseen vastasi 280 asiakasta (28 prosenttia kohderyhmästä).

Yliopistopainon asiakkaat ovat ilmeisen uskollisia toimittajalleen. Noin 80 prosenttia asiakkaista oli ostanut palvelujamme myös vuonna 2007, vaikka satunnaisia asiakkaita on hyvin paljon. Esimerkiksi väitöskirjan tekijälle painotyö saattaa olla ainutkertainen. Väitöskirjoja tehtiin Helsingin yliopiston ja Teknillisen korkeakoulun väittelijöille ennätysmäärä vuonna 2008. Peräti 93,2 prosenttia tutkimukseen vastanneista suosittelisi meitä kollegoilleen.

Painopalvelujen asiakaskunnastamme on tutkimuksen mukaan noin 45 prosenttia asiantuntijatehtävissä. Monetkaan eivät ole viestinnän ammattilaisia, ja siksi neuvonnalla ja tuella onkin tavallista suurempi rooli. Myynnin ja tuotannon henkilöiden asiantuntemus sekä palveluhalukkuus saavat korkeita pisteitä asiakastyytyväisyystutkimuksessa.

Verkkosivut tärkein tiedonlähde

Painopalvelujen ostoissa kollegojen sana painaa paljon, ja se on myös Yliopistopainon asiakkaille toiseksi tärkein tiedonlähde (58 % vastaajista saanut tietoa kollegoilta). Verkkosivujen merkitys on kuitenkin edelleen kasvanut, ja nyt verkko on jo tärkein tiedonlähde (60 % vastaajista). Esitteitäkin tarvitaan, sillä 40 prosenttia asiakkaista ilmoitti saaneensa niistä tietoa palveluistamme. Olemme panostaneet paljon verkkosivuihimme ja ne sisältävät laajasti neuvontatietoa.

Sähköposti on ehdottomasti mieluisin tapa hoitaa painopalvelujen tilauksia ja sitä haluaa käyttää asiointiin 86 prosenttia asiakkaistamme. Puhelin (54 %) ja henkilökohtaiset tapaamiset (34 %) ajavat vielä verkkopalvelun ohi, kun on kysymys halutuimmasta asiointitavasta.

Sähköpostia käytetään yhä enemmän myös palvelujen markkinoinnissa. Yliopistopainokin lanseerasi viime vuonna sähköpostin kautta lähetettävät uutiskirjeet ja tarjouskirjeet. Niiden lähettämisessä yhteistyökumppaneitamme ovat Trainers' House ja Fonecta. Uutiskirjeitä käytettiin erityisesti painopalvelujen, julkaisupalvelujen ja kirjojen markkinointiin.

Toteutimme viime vuonna myös sähköisen verkkolehden Uutin, jota päivitetään verkossa jatkuvasti. Uuti toteutettiin Joomla-ohjelmistolla, ja se myös lähetettiin painettuna koosteena asiakkaille kolme kertaa. Kokemus osoittaa, että verkkolehden markkinoinnissa tarvitaan edelleen painettua viestintää, jos halutaan tavoittaa asiakaskunta laajasti.

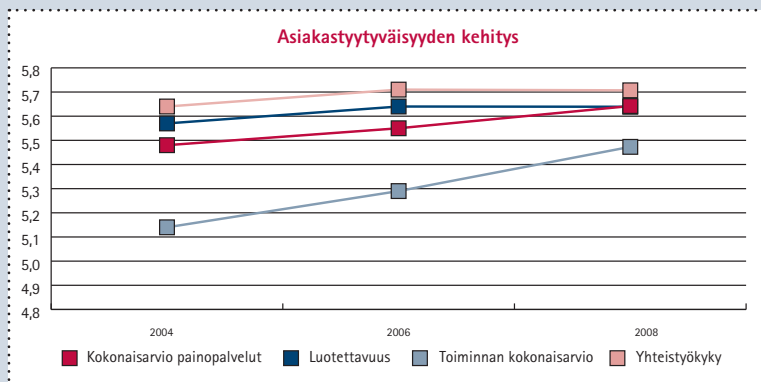
Olemme tehostaneet markkinointiamme, sillä tutkimuksen mukaan laajaa palveluvalikoimaamme ei tunneta riittävästi. Alle puolet vastaajista tunsivat graafisen suunnittelun ja taiton palvelumme. Vain 17 prosenttia tiesi, että teemme myös verkkojulkaisuja.

Laatuarvosanat nousseet

Painotuotteen laatu ja toimitusvarmuus ovat kaikille asiakkaille erittäin tärkeitä, vaikka edullista hintaa haetaankin aktiivisesti. Voimme olla tyytyväisiä siihen. Yliopistopainon laatuun ja toimituskykyyn liittyvät arvosanat ovat tutkimuksessa edelleen parantuneet lähes kautta linjan. Painopalvelujen kokonaisarvosana ja toiminnan kokonaisarvio nousivat selvästi. Luotettavuudessa ja yhteistyökyvyssä pysyimme korkealla tasolla. Vastaajat antoivat arvosanoja asteikolla 1-7.

Myyntihenkilöstön, tuotannon ja graafisten suunnittelijoiden arvosanat nousivat edellisestä tutkimuksesta.

Eniten parannettavaa löytyi asiakkaiden mukaan toiminnan virheettömyydessä, yhteydenpidossa ja reklamaatioiden hoidossa. Reklamaatioiden hoidon arvosana on tosin noussut kaikissa viime vuosien asiakastytyväisyystutkimuksissa, mutta reklamaatio on aina koetinkivi asiakassuhteessa. Reklamaatioiden kokonaismäärä on kuitenkin pieni – niitä oli 1,5 prosentissa kaikista toimitetuista töistä.

Kirjapaino pääsi kasvuun

Kirjapaino-tulosyksikköön kuuluu prepress, offset-arkkipaino, sitomo, sekä koko yritystä palveleva lähettämö.

Arkkipainojen kilpailutilanne jatkui tiukkana, mutta kirjapainoyksikkö onnistui markkinoilla ja liikevaihto käännettiin kasvuun. Kasvua saatiin nyt parempien hintojen kautta. Tehtyjen töiden määrä laski hieman.

Yksikön liikevaihto kasvoi 8,2 prosenttia 2,53 miljoonaan euroon. Työntekijöiden määrä oli 14. Toiminnan kannattavuus säilyi ennallaan edellisvuoteen nähden ja tulos oli positiivinen.

Kirjapainolle hankittiin uusi tehokas arkkitaitokone, joka otettiin käyttöön loppuvuodesta 2008. Kone on digitaalinen, joten käytetyt taittopohjat voidaan tallettaa muistiin, mikä nopeuttaa tuotantoa.

Julkaisuja valtionhallinnolle

Kirjapainossa painettiin edelleen kaikki kolme yliopiston viestinnän julkaisemaa lehteä. Tuotannossa valmistettiin lehtien ja kirjojen lisäksi yhä enemmän valtionhallinnon raportteja, selvityksiä ja oppaita. Graafisen suunnittelun ja kirjapainon yhteistyönä syntyi myös näyttäviä esitteitä ja juhla kirjoja. Yritysten ja yhteisöjen markkinointiviestintään liittyvät painotuotteet kuten tuoteluettelot, folderit ja julisteet lisääntyivät nekin.

Laatu kunnossa

Painotöiden laatu ja toimitusvarmuus pysyivät hyvänä. Reklamaatioiden määrä oli vähäinen. Asiakastytyväisyyskyselyssä kirjapaino saikin hyvät arvosanat, ja tulokset olivat kautta linjan hieman edellisvuotta parempia.

Kattava oma tuotantokoneisto mahdollistaa sen, että valtaosa tuotteista valmistetaan alusta loppuun asti omassa talossa. Tämä helpottaa laadunvarmistusta ja aikataulujen valvontaa. Luotettavia yhteistyökumppaneita käytettiin lähinnä erikoissidonnoissa ja -jälkikäsitteilyssä.

Digitaalisen painamisen kasvu jatkuu

Pikapaino-tulosyksikköön kuuluu neljä yliopiston kampuksilla toimivaa pikapainoa sekä Teollisuuskadulla painotalon yhteydessä toimiva digitaalipaino. Kampuspikapainot sijaitsevat Vuorikadulla, Viikin Infotalossa, Meilahden Biomedicumissa ja Kumpulan Exactumissa. Pienet painokset tuotetaan kampuspisteissä ja suuret painokset Vallilan digipainossa.

Vuonna 2008 Pikapainossa pyrittiin edellisenä syksynä tehtyjen mittavien laiteinvestointien hyödyntämiseen ja kapasiteetin tehokkaaseen käyttöön. Tavoitteissa onnistuttiin hyvin, sillä sekä volyymit että liikevaihto nousivat selkeästi.

Erityisen hyvää kasvua saatiin väripainotöissä ja julistetutuotannossa. Myös graduja ja väitöskirjoja painettiin ennätysmäärä vuonna 2008. Asiakastytyväisyyskyselyssä Pikapaino sai aiempaa parempia arvosanoja.

Toimialan vaikeuksista huolimatta liikevaihtoa pystyttiin kasvattamaan vuoteen 2007 verraten ja sitä kertyi noin 2,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli kahdeksan prosenttia. Kannattavuus parani edelleen ja oli hyvin tyydyttävällä tasolla. Työntekijöitä Pikapainossa oli keskimäärin 20 henkeä.

Omapainaminen lisääntyy

Uusia asiakkuuksia haettiin markkinointikampanjoilla ja myyntiryhmän aktiivisella kenttätyöllä sekä erilaisilla verkkopalveluilla. Asiakkaiksi saatiin yhä enemmän erilaisia "omakustantajia" eli henkilökohtaisen painotyön tekijöitä. Näihin kuuluvat kalenterit, kuva-albumit, julisteet ja omakustanteet, mm. erilaiset historiikit.

Pikapainon toimintatapoja ja laitekantaa on kehitetty määrätietoisesti vuosien ajan, ja Yliopistopaino onkin digitaalisen painamisen ja pikatuotannon edelläkävijöitä Suomessa.

Kampuksilla sijaitsevilla palvelupisteissä pyritään yhä monipuolisempaan palveluun. Kiireisimmät työt sekä pienet sarjat myös toteutetaan kampuspisteissä nykyaikaisella tuotantokalustolla.

Kokonaispalvelua julkaisemiseen

Julkaisupalvelut-yksikkö tuottaa monipuolisia palveluita, joiden avulla Yliopistopainon asiakkaat voivat saada kaikissa julkaisu- ja painatusasi-
oissaan kokonaispalvelua sekä keskittämisen etua.

Palveluita ovat:

- Graafinen suunnittelu (painotuotteet ja sähköiset julkaisut)
- Taittopalvelut
- Kuvapalvelut, valokuvaus ja kuvitus
- Sähköiset julkaisut (verkkojulkaisut, verkkolehdet)
- Verkkopalvelut ja verkkosivustot
- Digitointi- ja tekstintunnistus (OCR)
- Koulutus ja julkaisutekninen tuki
- Julkaisuprosessien kehittäminen ja konsultointi

Julkaisuprosessin kaikki vaiheet voidaan tehdä samassa talossa ilman pitkiä ali-
hankintaketjuja. Vastuut, aikataulut ja laadunhallinta pysyvät yksissä käsissä. Se
tuo asiakkaalle helppoa asiointia, turvallisuutta ja varmuutta toiminnasta.

Laadukas sisältö – tyylikäs ilme

Yliopistomaailma elää merkittävää murroskautta. Toiminnan laadukkuus ja te-
hokkuus saavat ilmaisunsa myös julkaisujen ja muiden painotuotteiden ilmeessä
ja tuotantotavassa.

Yliopistopainon graafiset suunnittelijat auttavat tiedekuntia, laitoksia, tut-
kimusryhmiä, tutkijoita ja väittelijöitä luomalla julkaisuille oikean visuaalisen
ilmeen.

Verkkopalveluihin panostettiin

Sähköinen julkaiseminen lisääntyy yliopisto- ja tiedemaailmassa. Helsingin yli-
opistossa rakennetaan avoimia julkaisuarkistoja ja Kansalliskirjaston koordinoi-
mana on alkamassa kansallinen hanke.

Yliopistopainon Julkaisupalvelut tarjoaa asiakkailleen palveluita myös säh-
köisten julkaisujen tekniseen toteuttamiseen sekä niiden visuaaliseen suunnitte-
luun. Vuoden 2008 aikana toimintaa vahvistamaan perustettiin verkkopalvelui-
den tuotepääällisyys.

Yleisen talouden taantuman merkit näkyivät Yliopistopainon toiminnassa
vuonna 2008 lähinnä Julkaisupalvelut-yksikössä, jonka myynti yrityksille ja yksi-
tyshenkilöille laski. Julkaisupalvelujen liikevaihto oli 0,35 milj. euroa.

Yksikön vahvuuteen kuului viisi graafista suunnittelijaa, verkkopalveluiden
tuotepääällikkö, järjestelmäasiantuntija ja kehitysjohtaja.

Suuri tulostusuudistus yliopistolla

Yliopistopaino on vastannut 1.1.2008 alkaen Helsingin yliopiston verkkotulostuksen ja kopioinnin kokonaispalvelusta. Yliopistolaisille toimittava keskitetty tulostuspalvelu on entistä monipuolisempi. Se sisältää kopioinnin, tulostamisen ja skannauksen sekä monitoimilaitteilla että verkkotulostimilla. Laitetoimittajana on Xerox, ja palvelu toteutetaan yhteistyössä yliopiston tietotekniikkaosaston kanssa.

Uudistus toteutettiin syksyllä 2007 tehdyn kartoituksen pohjalta. Sen tavoitteena oli selvittää tulostuksen toimivuutta ja tehokkuutta laitoksilla sekä kehittämismahdollisuuksia. Vanhojen monitoimilaitteiden vaihto uusiin tapahtui laitos- ja yksikkökohtaisesti optimointiehdotusten pohjalta, yhdessä sopien. Samassa yhteydessä tarkasteltiin olemassa olevat verkkotulostimet ja niiden määrä.

Verkkotulostimia uusittiin runsaasti

Myös verkkotulostimia uusittiin vuoden aikana runsaasti. Laitoskohtainen optimointi oli käynnissä koko vuoden, ja se saatiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta toteutettua vuoden 2008 loppuun mennessä.

Tulostusuudistuksella on pyritty koko yliopiston kopiointi- ja tulostusympäristön optimointiin toimivaksi sekä kustannustehokkaaksi. Kuitenkin niin, että vähäiselläkin käytöllä olevat, työnteon kannalta välttämättömät laitteet on säilytetty.

Palvelusta veloitetaan laitteilla tulostettujen sivujen määrän perusteella senttiä/sivu. Mustavalkoiselle ja väritulostukselle on eri sivuhinta. Palvelu sisältää sovitut laitteet, asennukset, tarvikkeosat, paperin, käyttäjien opastuksen, asiakastuen palveluneuvojineen sekä huollon ja tarvikkeosien kierrätyksen. Laitteiden verkkorekisteröinti ja verkkomaksut kuuluvat myös palveluun.

Tietotekniikkaosasto vastaa tulostusjonoista ja -ajureista. Tietotekniikkaosasto vastaa lisäksi Helpparista (tietotekniikan neuvonta ja käyttötuki), jonka kautta tehdään palvelupyynnöt myös tulostus- ja kopiointilaitteille.

Kampuspikapainoissa myydään kopiokortteja ja tarjotaan laitteita itsepalvelukopiointiin. Lisäksi konseptiin kuuluu keskitetty puhelinpalvelu sekä kampuksilla olevat palveluneuvojat, joiden toimintaa ohjaavat Yliopistopaino ja laitetoimittaja yhdessä.

Uutta tekniikkaa ja etähallintaa ekologisesti

Monitoimilaitteiden ja verkkotulostimien kokonaisvolyymi vuonna oli 2008 noin 55 miljoonaa sivua. Vuoden lopussa laitekanta oli noin 500 monitoimilaitetta ja 750 verkkotulostinta. Monitoimilaitteista 70 kappaletta on yliopiston ulkopuolella, mm. Taideteollisessa korkeakoulussa.

Kaikki asennetut monitoimilaitteet ovat uusinta tekniikkaa. Lisäksi monitoi-

mlaitteet ovat etähallinnan piirissä, mikä mahdollistaa häiriötilojen ennakoinnin. Jatkossa myös verkkotulostimet liitetään etähallinnan piiriin. Verkkotulostimia myös uusitaan tarpeen mukaan.

Uudistuksen myötä monitoimilaitteiden ja verkkotulostimien yhteismäärä on vähentynyt. Näin ollen myös kopioinnin ja tulostamisen ympäristökuormitus on vähentynyt. Monitoimilaitteella voidaan keskitetysti hoitaa sekä tulostus että kopiointi. Henkilökohtaiset oheistulostimet ovat palvelun ulkopuolella.

Asiakirjapalvelujen liikevaihto oli 2,2 miljoonaa euroa, ja kasvua edelliseen vuoteen oli 39 prosenttia, vaikka kopion hintaa laskettiin 15 prosenttia vuoden 2008 alusta. Pääsyyinä liikevaihdon kasvuun oli verkkotulostuksen siirtyminen palvelun piiriin. Kannattavuus oli edelleen hyvin tyydyttävällä tasolla. Päätoimisesti palveluja toteutti neljä henkilöä, palveluneuvojien ja laitetoimittajan resursien lisäksi.

Kirjamyynti saavutti tavoitteensa

Julkaisu on saavuttanut tarkoituksensa ja täyttänyt tehtävänsä vasta päädyttyään lukijalleen. Yliopistopainon Kirjamyynti-yksikkö on yksi osa julkaisemisen kokonaispalveluja. Se tarjoaa asiakkaan julkaisuprosessiin tärkeän vaiheen – markkinoinnin, myynnin, tilausten käsittelyn ja jakelun sekä varastoinnin. Painamisen jälkeen julkaisu saadaan myyntiin suoraan kirjapainosta.

Kirjamyynti on luonteeltaan välitysmyyntiä. Kustannusvastuu julkaisusta on aina julkaisijalla, joka myös määrittää julkaisun myyntihinnan.

Kirjamyynti muodostettiin vuonna 2007 Kirjankustannus-yksiköstä kustannustoiminnan myynnin jälkeen. Vuosi 2008 oli sen ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Myyntitavoitteet saavutettiin ja tulos oli positiivinen. Liikevaihto oli 0,18 miljoonaa euroa.

Verkkokauppaa kehitettiin

Kirjamyynnin tärkein jakelukanava on Yliopistopainon oma verkkokauppa <http://kirjakauppa.yliopistopaino.fi/>, jonka kautta asiakkaat tavoittavat julkaisut kaikkialla Suomessa ja ulkomaillakin.

Vähittäismyyntiä tehdään myös kirjamyymälässä Helsingin keskustassa yliopiston vieressä Vuorikadulla. Jälleenmyyntikanavina toimivat myös Kirjavälitys, kirjakaupat sekä BTJ-kirjastopalvelu.

Vuoden 2008 aikana uusittiin verkkokaupan järjestelmä ja organisoitiin toimintaprosesseja. Markkinointia tehostettiin monin tavoin. Erityisesti panostettiin sähköiseen suoramarkkinointiin hyvällä menestyksellä.

Kirjamyynnin henkilöstöön kuuluivat myyntineuvottelija sekä osa-aikaisena opiskelija. Markkinointipäällikkö työskenteli kaksi päivää viikosta Kirjamyynnin markkinoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa. Kirjamyynnin toiminnasta vastasi kehitysjohtaja.

YLIOPISTOPAINO

441

697

Painolaitos